

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY RODZINIE
W SUWAŁKACH ZA ROK 2016
ORAZ PRZEDSTAWIENIE
POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY
SPOŁECZNEJ I PIECZY
ZASTĘPCZEJ
NA ROK 2017**

Suwałki, luty 2017 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W SUWAŁKACH ZA 2016 ROK

Zakres odpowiedzialności i działania Ośrodka wynika z przepisów ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym i innych ustaw.

Jako bezpośredni realizator pomocy społecznej w Mieście Suwałki według stanu na 31 grudnia 2016 r. Ośrodek zatrudnił 178 osób, w tym:

- 1) 77 osób finansowanych w ramach dotacji celowej Wojewody Podlaskiego,
- 2) 101 osób finansowanych z budżetu samorządowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w okresie sprawozdawczym realizował zadania pomocy wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innych ustaw:

1. Należące do właściwości powiatu poprzez:
  - 1) pełnienie funkcji organizatora pieczy zastępczej;
  - 2) wspieranie rodzin zastępczych opieką koordynatora;
  - 3) kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych;
  - 4) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów;
  - 5) pomoc pieniężną z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych oraz przysługujących dodatków;
  - 6) pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnianym wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej;
  - 7) prowadzenie mieszkań chronionych;
  - 8) wypłatę wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz kosztów utrzymania mieszkań;
  - 9) rehabilitację społeczną i zawodową (środki PFRON).
2. Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:
  - 1) obsługa Powiatowego Zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności;
  - 2) obsługa PFRON

3. Na szczeblu gminy z zakresu zadań zleconych:
  - 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze;
  - 2) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelaktualnie;
  - 3) świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne;
  - 4) fundusz alimentacyjny oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
  - 5) zasiłek dla opiekuna;
  - 6) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne;
  - 7) ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych;
  - 8) świadczenia wychowawcze.
4. Z zakresu zadań własnych gminy:
  - 1) zasiłki stałe;
  - 2) zasiłki i pomoc w naturze;
  - 3) gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży - realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
  - 4) usługi opiekuńcze;
  - 5) schronienie (noclegownia/ hostel);
  - 6) sprawienie pogrzebu;
  - 7) ubezpieczenia emerytalno - rentowe;
  - 8) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe;
  - 9) kierowanie i odpłatność za pobyt mieszkańców miasta Suwałk w domach pomocy społecznej;
  - 10) wsparcie rodzin pomocą asystenta;
  - 11) pomoc z zakresu interwencji kryzysowej;
  - 12) przewóz osób niepełnosprawnych.
5. Inne działania Ośrodka:
  - 1) oraz realizacja programu „Aktywny Samorząd”;
  - 2) prowadzenie grup korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
  - 3) realizacja Programu Aktywizacji i Integracji (PAI);
  - 4) ustalanie uprawnień i wypłata dodatków energetycznych;
  - 5) ustalanie uprawnień i wypłata dodatków mieszkaniowych;
  - 6) udział w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD);

- 7) organizacja prac społecznie użytecznych;
  - 8) pomoc dla kombatantów;
  - 9) realizacja projektu „Dzień z Marią Konopnicką”;
  - 10) partnerstwo w Projekcie „Miasto Zdrowia”
  - 11) realizacja Programu osłonowego „Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie”;
  - 12) akcje społeczne.
6. Pozostała działalność związana z merytoryczną obsługą zadań oraz utrzymaniem budynków MOPS - rozdział 85219 Ośrodki pomocy społecznej - w 2016 r. wydatkowano łącznie 4.987.231,76 zł, w tym 36.973,05 zł z PFRON (*wzrost o 321.827,90 zł*).

I. POMOC ŚRODOWISKOWA

Świadczenia w ramach pomocy społecznej obejmują realizację zadań zleconych gminom zadań własnych gminy/ powiatu oraz zadań objętych programami rządowymi.

Adresatami działań pomocy społecznej są osoby i rodziny z grup szczególnego ryzyka. Pomoc społeczna ma nie tylko wspierać rodzinę, ale także reagować na nowe sytuacje, w których się ona znalazła.

Celem pomocy społecznej jest:

- 1) zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 3) doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca Ośrodka ukierunkowana jest w szczególności na:

- 1) pomoc finansową;
- 2) pomoc rzeczową;
- 3) pomoc instytucjonalną;
- 4) pomoc w formie usług opiekuńczych;
- 5) poradnictwo specjalistyczne;
- 6) pracę socjalną polegającą na aktywizowaniu i wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych i zawodowych z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji;
- 7) wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze pomocą asystenta rodzin;
- 8) wsparcie rodzin zastępczych opieką koordynatora rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach zatrudniał 36 pracowników socjalnych do realizacji zadań gminy. Statystycznie na jednego pracownika przypada ok.1917 mieszkańców. Miasto podzielone jest na 23 rejony opiekuńcze.

W 2016 roku do Ośrodka wpłynęło 6.368 wniosków (*spadek o 858*) o udzielenie pomocy

w formie zasiłków stałych, gorących posiłków, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych, umieszczenie w domu pomocy społecznej, skierowanie do ośrodków wsparcia oraz pomocy usamodzielnianym wychowankom placówek resocjalizacyjnych.

Bezpośrednio świadczeniami pomocy objęto 2.207 (*spadek o 426*) środowiska rodzinne liczących 5.096 osób (*spadek o 1187*). W 378 przypadkach (*spadek o 7 środowisk*) były to środowiska wymagające interwencji socjalnej, które po raz pierwszy zwróciły się o wsparcie z pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, załatwiając sprawy podopiecznych w środowisku, przeprowadzili 7209 rodzinnych wywiadów środowiskowych (*spadek o 1247*).

Najczęstsze powody udzielania pomocy w latach 2015 -2016 to:

l.p.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w latach	
		2015	2016
1.	ubóstwo	1 652	1 414
2.	bezrobocie	1 224	1 148
3.	niepełnosprawność	1 223	966
4.	długotrwała choroba	1 039	916
5.	bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	734	595
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	184	135
7.	alkoholizm i narkomania	154	167
8.	Bezdomność - liczba osób	169	157
9.	przemoc w rodzinie i pomoc interwencyjna	42	18
10.	trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	55 osób	54
11.	zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	6 osób	2

Znaczącą formą pomocy jest praca socjalna, którą objęto 1 221 środowisk rodzinnych (*spadek o 444 środowiska*), w 219 (*wzrost o 79*) zastosowano kontrakt socjalny. Praca socjalna kierowana jest przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (niski poziom wykształcenia, brak pracy, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, trudności w pełnieniu ról społecznych) .

Pomoc w postaci pracy socjalnej polegała, w szczególności na:

- 1) wspieraniu aktywnej integracji i zdolności do pełnienia ról społecznych i zawodowych przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji społecznej zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej;
- 2) umożliwianiu dostępu do poradnictwa specjalistycznego, usług, terapii, itp.;
- 3) pomoc w uzyskiwaniu uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego;
- 4) poradnictwie w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i sprawach życiowych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych;

- 5) działaniach na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, w tym systematyczną pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, wsparcie w rozwiązywaniu problemów przemocy, uzależnień itp.;
- 6) motywowanie do podejmowania działań w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej z zastosowaniem kontraktu socjalnego lub programu wychodzenia z bezdomności.

Realizując zadania związane z pracą socjalną, pracownicy Ośrodka systematycznie współdziałali z innymi jednostkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, sądami, policją, szkołami, organizacjami pozarządowymi, parafiami oraz uczestniczyli w spotkaniach interdyscyplinarnego zespołu i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy.

W wyniku podejmowanych działań w ramach pracy socjalnej 275 rodzin (*spadek o 17*) usamodzielniało się (w tym 103 podjęło zatrudnienie, 7 wyemigrowało, 32 uzyskały świadczenia z innych systemów zabezpieczenia społecznego, natomiast pozostali uzyskali dochody przewyższające kryterium dochodowe).

W 2016 r. zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizował poprzez:

Zadania zlecone gminy

- 1) **specjalistyczne usługi opiekuńcze**, którymi objęto 39 osoby (*spadek o 4*) z zaburzeniami psychicznymi, a koszt usług świadczonych przez 9 opiekunek specjalistycznych wyniósł 308.738,74 zł (*rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze*);
- 2) **ubezpieczeniami zdrowotnymi** objęto 446 osób pobierających zasiłki stałe. Wydatkowano na ten cel kwotę 202.438,72 zł (*rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne*);
- 3) w trybie decyzji administracyjnej nadano 106 osobom (*wzrost o 4*) **uprawnienia do świadczeń z opieki zdrowotnej** finansowanych ze środków publicznych – wydatkowano kwotę 8.723 zł (*rozdział 85195*);
- 4) prowadzenie i utrzymanie **Środowiskowego Domu Samopomocy** - od grudnia 2005 r. funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Ośrodka Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intelktualnie. Zadaniem Domu jest zapewnienie oparcia społecznego pozwalającego uczestnikom na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem rozumianą jako przywracanie możliwości pełnienia ról społecznych. Od lipca 2006 r. zwiększono liczbę uczestników do 35. W 2016 r. z usług domu skorzystało 44 osób (w tym 1 całkowicie niezdolna do samodzielnej egzystencji). Zajęcia z uczestnikami prowadzono w 7 pracowniach terapeutycznych: muzycznej, techniczno - plastycznej, terapii ruchowej, komputerowej, życia codziennego, rękodzieła i ceramicznej. Prowadzono poradnictwo psychologiczne, obejmujące ocenę stanu psychicznego, terapię indywidualną i grupową, treningi zachowań, psychoedukację rodzin itp. Świadczone prace socjalną. Zapewniana jest także opieka pielęgnarska obejmująca

pierwszą pomoc przedlekarską, edukację zdrowotną, współpracę z lekarzami i rodzinami uczestników, zabiegi higieniczno-medyczne i fizykalne, uczestnikom zapewniano pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia. Zajęcia dydaktyczne i reedukacyjne prowadzone były przez pedagoga. Niesamodzielnym uczestnikom świadczone usługi opiekuńcze m.in. karmienie, pojenie, czynności higieniczno-sanitarne, itp. Wszystkie podejmowane działania miały na celu uruchomienie procesu zmian, poprawę stanu psychicznego i fizycznego, poprawę funkcjonowania w codziennym życiu, jak również nabywanie umiejętności radzenia sobie z chorobą. U wszystkich uczestników nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego i zaradności życiowej. Zespół wspierająco - aktywizujący odbył 12 posiedzeń, na których opracowywano, oceniano i modyfikowano indywidualne plany działań.

Integracja społeczna ze środowiskiem lokalnym odbywała się poprzez organizację wielu cyklicznych spotkań okolicznościowych m.in. obchodów Podlaskich Dni Rodziny, Przeglądu Pieśni Religijnych „Królowej Anielskiej Śpiewajmy...” i Regionalnego Balu Andrzejkowego Osób Niepełnosprawnych „Czary mary – zmieniamy świat na weselszy” o charakterze ponadregionalnym z udziałem uczestników innych ośrodków, ich rodzin i najbliższych, a także władz miasta i lokalnych organizacji.

Na bieżącą działalność w 2016 r. wydatkowano kwotę **532.493,06 zł** (wzrost o 96.527,19 zł) z dotacji wojewody (rozdział 85203 – ośrodki wsparcia)

Reasumując, na realizację zadań zleconych z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano łącznie w 2016 roku kwotę **1.052.393,52 zł** (wzrost o 110.658,63 zł), w tym na:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze – 308.738,74 zł;
- 2) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe – 202.438,72 zł;
- 3) koszty wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – 8.723 zł;
- 4) prowadzenie i utrzymanie Środowiskowego Domu Samopomocy – **532.493,06 zł**.

Zadania własne gminy - świadczenia obligatoryjne

1. **Zasiłki stałe** – przyznano 518 osobom (spadek o 27 osób) – 5.014 świadczeń na kwotę 2.390.000 zł (wzrost o 197.852,23 zł - rozdział 85216 – zasiłki stałe);
2. **Zasiłki okresowe** - przyznano 718 rodzinom (spadek o 211) – 3.088 świadczeń na kwotę 982.146,49 zł, (spadek o 483.526,18 zł - dofinansowanie do zadań własnych gminy z budżetu wojewody stanowiło kwotę 970.000 zł), w tym:
  - 1) 515 rodzinom - z powodu bezrobocia – 806.469,49 zł;
  - 2) 61 rodzinom - z powodu długotrwałej choroby – 40.522 zł;
  - 3) 69 rodzinom - z powodu niepełnosprawności – 77.941 zł;
  - 4) 73 rodzinom – z innych powodów – 57.214 zł.
3. W ramach **Programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”** – pomoc realizowano w postaci: gorących posiłków dla uczniów i dzieci przedszkolnych, zasiłków na zakup żywności lub pomocy rzeczowej, posiłków wydawanych w 7 punktach miasta, dowóz do miejsc zamieszkania osób niepełnosprawnych, starszych

i chorym oraz w zakresie doposażenia stołówek szkolnych. Udzielono jej **3.159 osobom** (*spadek o 910*) na kwotę **1.670.000 zł**, z tego:

- z budżetu wojewody - 1.336.000 zł (*spadek o 344.000 zł*);
- z budżetu samorządowego – 334.000 zł (*spadek o 86.000 zł - rozdział 85295*).

Udzielona pomoc obejmuje następujące formy:

- 1) **gorące posiłki** - przyznano 1.678 osobom (*spadek o 333*) na kwotę 904.177 zł, w tym:
    - a) 359 dzieciom w wieku przedszkolnym na kwotę 124.812 zł,
    - b) 907 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej na kwotę 457.371 zł,
    - c) 211 osobom dorosłym chorym, niepełnosprawnym na kwotę 267.807 zł,
    - d) 201 uczniów objętym dożywianiem na podstawie decyzji dyrektorów szkół na kwotę 54.187 zł;
  - 2) **dowóz posiłków** do 28 osób chorych i niepełnosprawnych, koszt dowozu wyniósł 15.520 zł (6.208 świadczeń);
  - 3) **zasilki celowe** na zakup posiłku lub żywności przyznano 1.978 osobom w rodzinach na kwotę 744.584 zł;
  - 4) **świadczenia rzeczowe** - udzielono 8 rodzinom, ich koszt wyniósł 5.719 zł.
4. **Pokrywanie kosztów schronienia** bezdomnych mieszkańców Suwałk na terenie innych gmin (30 osoby/4660 świadczeń) – **53.185,88 zł** (*rozdział 85214*). Bezdomność jest zjawiskiem wieloaspektowym obejmującym sferę społeczną, psychiczną i ekonomiczną. W grupie bezdomnych odnotowano 157 osób, w tym 10 kobiet, co stanowi 7,11% w odniesieniu do ogólnej liczby środowisk objętych pomocą (2.207 rodzin). W ciągłym zainteresowaniu Ośrodka pozostaje 57 osób. Pozostali korzystali z świadczeń okresowych, jednorazowych, bądź wymagali potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych. Rozmiar zjawiska jest marginalny niemniej jednak skutki finansowe są dotkliwe i dość skomplikowane organizacyjnie.

Spośród 157 osób bezdomnych (*spadek o 12*), które w 2016 r. zwróciły się o pomoc, 141 osób (*o 2 mniej*) to mieszkańcy Suwałk.

W wyniku prowadzonej pracy socjalnej w 2016 r. – 5 osób realizuje program wychodzenia z bezdomności, 3 osoby indywidualny program zatrudnienia socjalnego w CIS, 1 osoba wykonywała prace społecznie - użyteczne, z 16 zawarto kontrakt socjalny. W sezonie letnim 31 osób podejmowało prace dorywcze, zaś 3 bezdomnych znalazło stałe zatrudnienie. Terapię odwykową stacjonarną odbyło 2 bezdomnych, 28 osób złożyło wnioski o przydział lokalu, 2 uzyskały lokal komunalny z zasobów ZBM, a 15 osób zamieszkało w wynajętych lokalach mieszkalnych, bądź powróciły do środowiska rodzinnego W domach pomocy społecznej umieszczono 6 bezdomnych.

Liczba bezdomnych na dzień 31 grudnia 2016 r. zmalała do 131 osób.

Poza schronieniem bezdomni korzystali z różnych dostępnych form pomocy. Na pomoc

finansową i w naturze osobom bezdomnym wydatkowano łącznie 484.068,28 zł¹

5. **Sprawienie pogrzebu** – 7 osób oraz 4 pogrzeby 101 dzieci zmarłych przed urodzeniem wydatkowano kwotę 28.144 zł (*rozdział 85214*);
6. **Usługami opiekuńczymi** objęto 212 osób (*wzrost o 7*), w tym:
  - 1) usługami pielęgnacyjnymi - 98 osób;
  - 2) pomocą w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 114 osób.Koszt usług opiekuńczych wyniósł 1.755.311,54 zł, (*wzrost o 187.993,49 zł - rozdział 85228*).
7. **Program osłonowy w zakresie ograniczania skutków niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014 – 2020** przyjęty uchwałą nr XLV/487/2014 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 stycznia 2014 r. Adresatami działań są rodziny, których dochód przekracza 150% kryterium dochodowego, w szczególności: dzieci, uczniowie i rodziny dysfunkcyjne. Przewiduje możliwość udzielenia pomocy w formie gorącego posiłku na zasadach częściowej odpłatności. Pomocy w formie gorącego posiłku udzielono **414 osobom** (*spadek o 118*) na kwotę **292.081 zł** (*spadek o 73.252,39 zł*) (*rozdział 85214*). Odpłatność z tytułu przyznanych świadczeń wyniosła 83.196.55 zł.
8. **Ubezpieczenia zdrowotne uczestników Centrum Integracji Społecznej - Reintegracja społeczna i zawodowa** - na podstawie zawartego porozumienia ze Stowarzyszeniem dla Rozwoju w Suwałkach w 2016 r. realizowana była aktywizacja zawodowa oraz przywracanie do pełnienia ról społecznych i zawodowych na rynku pracy osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych w Centrum Integracji Społecznej. Praca socjalna prowadzona była w oparciu o kontrakt socjalny i indywidualny program zatrudnienia socjalnego. Ośrodek zrekrutował 35 nowych uczestników, 13 osób kontynuowało program z 2015 r., realizujących indywidualne programy zatrudnienia socjalnego – składki opłacono za 41 osób, 182 świadczenia na kwotę **9.808,16 zł** (*rozdział 85213*)
9. **Pomoc i wsparcie asystenta rodziny** – zadanie własne gminy z zakresu pieczy zastępczej. Uzupełnieniem pracy socjalnej w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze była **pomoc i wsparcie 2 asystentów rodziny** - którzy ogółem objęli opieką 33 rodziny (w tym 15 nowych) liczące 96 dzieci, z czego 18 to rodziny wielodzietne. 7 rodzin zostało zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny.
Problemem tych rodzin jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego z jednocześnie występującym ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem, niepełnosprawnością, przemocą, potrzebą ochrony macierzyństwa, długotrwałą chorobą. Powyższe problemy przyczyniały się m.in. do zaburzeń prawidłowego funkcjonowania.

---

¹ powyższe kwoty ujęte zostały w świadczeniach obowiązkowych i fakultatywnych zadań własnych i zleconych gminy

Asystenci podejmowali szereg działań w wyniku, których osiągnęli następujące efekty:

- 1) dwie osoby ukończyły warsztaty kompetencji i umiejętności wychowawczych;
- 2) 13 rodzin nadal korzysta z poradnictwa specjalistycznego;
- 3) w wyniku współpracy z MKRPA - 3 osoby ukończyły leczenie odwykowe niestacjonarne, 1 osoba odbywa leczenie w trybie stacjonarnym, zaś 2 rodziny w trybie niestacjonarnym;
- 4) jednej rodzinie udało się przywrócić władzę rodzicielską;
- 5) trzy rodziny zadbały o poprawę sytuacji dzieci poprzez ustalenie alimentów, 19 rodzin uzyskało świadczenia rodzinne, 2 dodatek mieszkaniowy, 1 osoba ustaliła orzeczenie dla dziecka i nabyła uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego, 3 rodziny uzyskały Kartę Dużej Rodziny;
- 6) pięć rodzin poprawiła warunki mieszkaniowe poprzez zmianę dotychczasowych lokali;
- 7) 3 rodziny podjęły zatrudnienie na umowę o pracę, w 13 rodzinach systematycznie podejmowane są prace dorywcze.

Asystenci na bieżąco monitorują środowiska, współpracując z odpowiednimi podmiotami w celu poprawy funkcjonowania rodzin, poprawy relacji rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi, poprawy wyników nauczania, czy motywowanie rodziców do kontrolowania stanu zdrowia swoich dzieci. Praca oparta jest o plan pracy z rodziną.

W związku z trudną sytuacją materialną w rodzinach objętych wsparciem asystenci 7 rodzinom zorganizowali pomoc, poprzez dostarczenie im żywności i odzieży.

Na dzień 31.12.2016 r. asystenci z 10 rodzinami zakończyli współpracę:

- z 6 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy,
- z 3 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów,
- z 1 rodziną ze względu na zmianę miejsca zamieszkania.

W dalszym ciągu prowadzona jest praca z 23 rodzinami, które są zainteresowane dalszą pomocą oraz współpracą.

Na realizację zadania wydatkowano środki w wysokości **105.181,14 zł** (rozdział 85206), w tym pozyskano 39.356 zł w ramach rządowego programu „**Asystent rodziny**”.

Świadczenia fakultatywne

10. **Zasiłki celowe** na zakup opału, odzieży, obuwia, zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, środków czystości, pokrycie kosztów leczenia – przyznano 921 świadczeń (*spadek o 375*) na kwotę **270.174,37 zł** (*spadek o 73.191,08 zł*), w tym:

- 1) 824 zasiłków celowych na kwotę – 238.534,57 zł;
- 2) 1 zasiłek specjalny w kwocie – 200 zł;
- 3) 94 zasiłki na zasadach zwrotnych - 30.389,80 zł;
- 4) 2 zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – 1.050 zł.

Ogółem na realizację zadań własnych gminy z zakresu środowiskowej pomocy społecznej i

pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **7.556.032,58 zł** (*spadek o 712.281,27zł*), z tego:

1) zasiłki stałe	- 2.390.000,00 zł;
2) zasiłki okresowe	- 982.146,49 zł;
3) realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	- 1.670.000,00 zł;
4) schronienie	- 53.185,88 zł;
5) sprawienie pogrzebu	- 28.144,00 zł;
6) koszty usług opiekuńczych	- 1.755.311,54 zł;
7) realizacja programu osłonowego w zakresie ograniczania skutków niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014-2020	- 292.081,00 zł;
8) składki zdrowotne uczestników CIS	- 9.808,16 zł.
9) asystent rodziny	- 105.181,14 zł;
10) zasiłki celowe i pomoc w naturze	- 270.174,37 zł;

II. INTERWENCJA KRYZYSOWA

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Ośrodek realizował następujące zadania:

1. Poradnictwo specjalistyczne

- 1) **poradnictwo psychologiczne** – indywidualne porady i konsultacje psychologiczne ukierunkowane na analizę i rozwiązania zgłaszanych problemów – pomocą objęto 170 osób (*spadek o 3*), udzielając 516 porad i konsultacji (o 106 więcej), w tym również poza siedzibą Ośrodka
- 2) **poradnictwo z zakresu prawa i procedur prawnych**, które dotyczyły pomocy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, postępowania w sprawach cywilnych, prawa karnego osobom uwikłanym w przemoc oraz znajdującym się w trudnych sytuacjach kryzysowych. Z poradnictwa skorzystało 150 osób (*o 11 więcej*). Udzielono 181 porad.
- 3) **poradnictwo socjalne** - dostosowane do istoty problemu i jego nasilenia. Często jest to pierwszy kontakt osób znajdujących się w różnych sytuacjach kryzysowych lub osób drugich poszukujących możliwości uzyskania pomocy. Poradnictwo obejmuje także obszar pedagogiczny. Realizowane jest podczas kontaktów osobistych, telefonicznie lub pocztą elektroniczną; skorzystało 51 osób;
- 4) **poradnictwo z zakresu przeciwdziałania przemocy** polegające na omówieniu realizacji procedury „Niebieskie Karty” uzyskały 39 osób (*spadek o 4*).

2. Terapia i wsparcie rodzin doświadczających sytuacji kryzysowych

- 1) **terapia interwencyjna**, której celem jest osiągnięcie optymalnego poziomu funkcjonowania. Poprzedzona diagnozą w ramach poradnictwa, objęto: 9 osób, 50 sesji;
- 2) **grupa wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc** – prowadzona przez psychologów w oparciu o program służy pomocy i wsparciu w nabywaniu umiejętności przezwyciężania

przemocy w rodzinie. W 2016 r. zrealizowano 2 edycje spotkań grupy wsparcia, z których skorzystało 25 osób.

- 3) **Spotkania z rodzicami** w szkołach służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych i alternatywnych metod przeciwdziałania wobec stosowanej przemocy. W spotkaniach z psychologiem uczestniczyło 44 rodziców.
- 4) **zajęcia psychoedukacyjne** – skierowane do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych mające na celu wprowadzenie zmian w przekonaniach i promowanie właściwych zachowań dzieci i młodzieży dotyczących sytuacji przemocowych. Zajęcia realizowano w trzech szkołach w okresie od 7 marca do 14 czerwca 2016 r. Odbyto 22 spotkania z psychologiem. Łącznie udział wzięło 67 uczniów w wieku od 12-18 lat.
3. **Zapewnienie bezpiecznego schronienia** (interwencyjne przyjęcia również w godzinach popołudniowych i nocnych) - całodobowe schronienie w hostelu zapewniono **13 rodzinom** (*wzrost o 2*) liczących 24 osoby, w tym 10 dzieci znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Pobyt był okresowy w łącznej liczbie 444 osobodni (*spadek 570 osobodni*). Pobyt 9 rodzin (*wzrost o 3 w porównaniu do poprzedniego roku*) spowodowany był przemocą w rodzinie.
4. **Bezpieczeństwo i interwencja w sytuacji zdarzeń traumatycznych o skali masowej** – ośrodek zorganizował całodobowe dyżury psychologów zgodnie z przyjętym harmonogramem, którzy zostali przeszkoleni w zakresie „Interwencji kryzysowej w praktyce”
5. **Realizacja procedury „Niebieskie Karty”** - prowadzono 266 spraw (*o 68 mniej*), z tego 67 procedur kontynuowano z lat poprzednich. Zespół Interdyscyplinarny odbył 5 posiedzeń poświęconych wypracowaniu i wdrożeniu zasad pracy interdyscyplinarnej oraz doskonaleniu metod współpracy stosownie do zmieniających się regulacji prawnych, a także opracowaniu Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021. Obsługę administracyjno-biurową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Ośrodek. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2016 powołano 199 grupy robocze, które odbyły 682 spotkań (*o 216 mniej*). Efektem pracy grup roboczych było:
  - 1) skierowanie 62 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
  - 2) w przypadku 37 rodzin wystąpiono do Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich z wnioskami o wgląd w sytuację dziecka, skontrolowanie władzy rodzicielskiej;
  - 3) złożono 6 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w rodzinie;
  - 4) w ramach współpracy z instytucjami i organizacjami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielono 105 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych

(KMP, Sądy).

6. Działania monitorujące sprawców przemocy w rodzinie – prowadzono monitoring i ewaluację 15 osób, które w poprzednich latach ukończyły programy korekcyjno- edukacyjne.

7. Upowszechnianie wiedzy o zjawisku przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1) opracowanie i dystrybucja 1000 szt. informatorów zawierających dane teleadresowe i ofertę pomocy instytucji i organizacji realizujących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy i alkoholizmowi;
- 2) zamieszczenie na stronie internetowej MOPS informacji o przedmiotowej problematyce;
- 3) upowszechnianie wiedzy o dostępnych formach pomocy oraz negatywnych skutkach przemocy w rodzinie poprzez portal społecznościowy facebook.

Na realizację zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie w 2016 r. wydatkowano kwotę: **296.324,96 zł** (o 103.275,02 zł mniej - rozdział 85154)

III. POMOC INSTYTUCJONALNA

Obok środowiskowej formy pomocy funkcjonuje tzw. system pomocy instytucjonalnej, realizowany wówczas, kiedy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca bądź niepełna. W takiej sytuacji osoba bądź rodzina oczekująca pomocy powinna dokonać odpowiedniego wyboru świadczenia w celu poprawy własnego życia. Takim wyborem jest m.in. pobyt w domu pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej jako zadanie własne gminy

Zadanie to realizowano poprzez kwalifikowanie mieszkańców, kierowanie, ustalanie i pokrywanie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej.

W 2016 r. pokrywano koszty pobytu za skierowanych po 1 stycznia 2004 r. mieszkańców Suwałk w następujących Domach:

Lp.	Typ domu - miejscowość	2015 rok			2016 rok		
		liczba		kwota	liczba		kwota
		osoby	Świadczenia		osoby	Świadczenia	
1.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Niepełnosprawnej Intelktualnie w Mrągowie	3	36	103.485,60	3	36	104.687,64
2.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Ełku	5	60	197.088,22	5	60	212.237,12
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Augustowie	1	12	28.567,08	1	12	30.106,08
4.	Dom Pomocy Społecznej w Giżycku	1	6	9.200,92	0	0	0
5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Nowej Wsi Ełckiej	10	99	250.975,02	10	120	322.750,96

6.	Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach	1	12	17.827,26	1	8	11.695,90
7.	Dom Pomocy Społecznej "KROKUS" we Władysławowie	1	12	29.285,00	1	12	29.341,63
8.	Dom Pomocy Społecznej „Jaśki” Kolonia Olecko	3	25	53.568,34	2	24	54.265,40
9.	Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach	5	60	139.940,02	5	60	146.371,72
10.	Dom Pomocy Społecznej w Mońkach	1	1	2.274,35	1	4	8.866,03
11.	Dom Pomocy Społecznej w Garbarach	2	24	53.576,09	2	24	54.006,60
12.	Dom Pomocy Społecznej w Sejnach	7	49	75.534,03	8	73	111.892,75
13.	Dom Pomocy Społecznej w Mocieszach	1*	9	18.005,92	0	0	0
14.	Dom Pomocy Społecznej „Rokitnik” w Białowieży	8	70	162.342,84	5	60	152.019,00
15.	Dom Pomocy Społecznej „Leśny” w Warszawie	1	12	38.017,74	1	12	40.014,60
16.	Dom Pomocy Społecznej „Michała Archaniola” w Szydłaku	4	48	97.728,96	4	48	100.716,72
17.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Jałowie	2	20	37.656,49	2	24	57.217,04
18.	Dom Pomocy Społecznej w Przasnyszu	6	72	145.887,36	7	76	168.159,87
19.	Dom Pomocy Społecznej w Radzyminie	0	0	0	2	3	5.704,07
20.	Dom Pomocy Społecznej w Kozuli	1	12	26.869,44	1	12	27.622,04
21.	Dom Pomocy Społecznej dla kobiet przewlekle psychicznie chorych w Robercinie	4	48	86.722,76	4	48	87.720,76
22.	Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii	1	12	33.013,87	1	12	35.841,00
23.	Dom Pomocy Społecznej w Uzdowie	1	1	1.439,66	1	12	24.584,92
24.	Dom Pomocy Społecznej JAWOR w Markowskich	0	0	0	1	2	2.834,92
Razem		69	700	1.609.006,97	68	742	1.788.656,77
Liczba osób według stanu na 31 grudnia .		62			61		
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach		98*	1169	Koszt DPS	102	1095	
Stan na 31 grudnia		86			90		

*1 osoba przeniesiona w trakcie roku z dps Mociesz do dps Kalina w Suwałkach

Łącznie wydatkowano kwotę **1.788.656,77 zł** (wzrost o 179.649,80 zł - rozdział 85202) za 68 mieszkańców Suwałk umieszczonych na terenie innych powiatów.

W 2016 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 22 (spadek o 8 w porównaniu z poprzednim rokiem) mieszkańców Suwałk, w tym 16 osób w DPS „Kalina” w Suwałkach.

Ze względu na ponadlokalny charakter DPS „Kalina” prowadzono współpracę z innymi gminami, dokonując 22 uzgodnień (wzrost o 1) -umieszczono natomiast 13 osób.

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej (według stanu na 31 grudnia 2016 r.) oczekiwało 28 mieszkańców Suwałk (wzrost o 19), z tego:

- 20 - do DPS „Kalina” w Suwałkach;
- 8 - do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

Z terenu innych gmin na umieszczenie w DPS „Kalina” oczekiwało 9 osób.

Średni okres oczekiwania do DPS „Kalina” w Suwałkach wynosił 90 dni tj. do 3 miesięcy.

IV. ORGANIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ – ZADANIE WŁASNE POWIATU

Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wsparciu rodziny i systemie

pieczy zastępczej zadania w zakresie pieczy zastępczej starosta/prezydent wykonuje za pośrednictwem m.in. organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Od 1 stycznia 2012 r. zadania **Organizatora Pieczy Zastępczej** powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie, który w okresie sprawozdawczym realizował następujące zadania:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka – wzorem lat ubiegłych MOPR w Suwałkach prowadził kampanię informacyjną mającą na celu promowanie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez dystrybucję ulotek, zamieszczanie informacji na stronie internetowej i za pośrednictwem pracowników. Na skutek prowadzonych działań zgłosiło się 8 osób (*o 5 mniej w porównaniu do poprzedniego roku*).

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej – Ośrodek jako organizator pieczy zastępczej zobowiązany jest do wydawania zaświadczeń kwalifikacyjnych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W 2016 r. spośród zgłoszonych kandydatów:

- 2 osoby zrezygnowały z procesu kwalifikacyjnego i szkolenia,
- 10 osób zgłoszonych w 2016 r. ukończyło szkolenie,
- 8 osób kontynuuje szkolenie w 2017 r.,
- 8 otrzymało zaświadczenia kwalifikacyjne na podstawie analizy sytuacji i badań psychologicznych.

Ponadto wydano 41 opinii dotyczących kwalifikacji, predyspozycji i motywacji osobom kandydującym do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, w tym 27 na zlecenie sądów.

Sporządzono 21 wywiadów dotyczących spełniania wymogów ustawowych na podstawie analizy sytuacji kandydatów.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz sprawujących pieczę zastępczą - przeszkolono:

- 10 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe przeszkolono w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej program pt. „PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza” (decyzja nr 27/2013/RZ z dnia 29 listopada w 2013), który spełnia również warunki konieczne zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. Kandydaci odbyli 65 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyk w zawodowych rodzinach zastępczych.

- 4. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby** – w związku z rozpoznaniem potrzeb zorganizowano szkolenia: „Dziecko z rodziny z problemem alkoholowym”, „Uzależnienie od internetu i gier”, „Więzi, a rozwój dziecka”, „Specjalne potrzeby dzieci z niepełnosprawnością”, każde w wymiarze 4 godzin dydaktycznych. W szkoleniach wzięło udział 13 osób.
- 5. Zapewnianie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym spokrewnionym, niezawodowym i zawodowym, dzieciom w nich umieszczonym oraz rodzinom biologicznym poprzez prowadzenie poradnictwa specjalistycznego** – udzielono 82 porady pedagogiczne, i 130 psychologicznych. Pod stałą opieką psychologiczną pozostawało 6 dzieci.
- 6. Zapewnianie pomocy i wsparcia podopiecznym pieczy zastępczej** – zorganizowano 1 grupę wsparcia wychowankom instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej w wieku 16-17 lat. Celem spotkań było wzmacnianie kompetencji społecznych i zawodowych wychowanków oraz pomoc w zakresie opracowywania indywidualnych programów usamodzielnienia. W spotkaniach uczestniczyło 12 osób, które prowadzili: koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.
- 7. Organizowanie rodzinom zastępczym pomocy wolontariuszy** – 2 rodzinom zorganizowano pomoc wolontariuszy w zakresie dodatkowych zajęć edukacyjnych.
- 8. Okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej** – ważnym zadaniem jest dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej i ich dalszego pobytu (dzieci do 3. roku życia – co 3 miesiące, dzieci powyżej 3. roku życia - co 6 miesięcy). Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej dokonywana jest na posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w którym brali udział rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, asystent lub pracownik socjalny, pedagog, koordynator pieczy zastępczej, specjaliści, przedstawiciele Ośrodków Adopcyjnych w Łomży i Białymstoku.

W 2016 r. sporządzono na piśmie:

- 317 okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej wraz z oceną zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- 70 ocen funkcjonowania rodzin zastępczych.

- 9. Współpraca z środowiskiem lokalnym i instytucjami** – Ośrodek jako organizator pieczy zastępczej realizuje zadania oparte na współdziałaniu ze środowiskiem lokalnym, w szczególności ośrodkami pomocy społecznej i powiatowymi centrami pomocy rodzinie, sądami, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz ngo. Systematyczną współpracę Ośrodek prowadził z:

- Sądem Rejonowym w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich, m.in. przy wskazywaniu kandydatów na rodziny zastępcze, przekazywaniu ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zasadności dalszego pobytu w pieczy, przekazywaniu na zlecenie sądu analiz sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, opinii psychologiczno – pedagogicznych oraz przekazywania danych z rejestrów o osobach zakwalifikowanych i pełniących funkcje rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych;
- szkołami – w zakresie zasięgnięcia opinii, konsultacji o uczniach, będących wychowankami rodzin zastępczych;
- poradnią psychologiczno-pedagogiczną w zakresie możliwości uzyskiwania specjalistycznej pomocy rodzinom zastępczym;
- zespołem interdyscyplinarnym – w zakresie rozwiązywania problemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

10. Prowadzenie postępowań alimentacyjnych – przygotowano 11 powództw o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz **14** dzieci, które podlegały opiniowaniu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Alimenty zasądzono na rzecz 1 małoletniego przebywającego w rodzinie zastępczej.

11. Uregulowanie sytuacji prawnej dzieci – złożono 5 wniosków do sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci, które przebywają w rodzinach zastępczych 18 miesięcy, i nie stwierdzono ustania przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Wnioski nie zostały jeszcze rozpatrzone.

12. Prowadzenie rejestru o osobach:

- 1) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej – 2 rodziny – 4 osoby;
- 2) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej – 51 osób stanowiących 30 rodzin.

13. Opieka i wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Ośrodek w 2016 r. zatrudniał 6 koordynatorów, którzy objęli opieką 93 rodziny zastępcze, liczące 139 dzieci (*w 2014 r. Ośrodek zatrudniani 1 koordynatora, który obejmował pomocą 33 rodziny zastępcze liczące 53. dzieci, zaś w 2015 r. 6 koordynatorów, którzy objęli pomocą 95 rodzin liczących 161 dzieci*). Narzędziem pracy koordynatora jest plan pomocy dziecku.

W okresie sprawozdawczym we współpracy z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym opracowali 123 plany pomocy dziecku oraz sporządzili 73 oceny. Z 8 rodzinami zakończono współpracę z uwagi na osiągnięcie zakładanych celów. Do rodzin naturalnych wróciło 6. dzieci.

Realizacja planów polegała głównie na:

- pomocy rodzicom zastępczym oraz ich wychowankom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez zapewnianie poradnictwa i umożliwianie dostępu do pomocy specjalistycznej (psychologa, doradcy zawodowego, terapeuty),
- motywowaniu rodzin do korzystania z grup wsparcia i szkoleń podnoszących kwalifikacje,
- monitorowaniu stanu zdrowia dzieci,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- monitorowanie wyników w nauce - szeroka współpraca z środowiskiem szkoły – 410 konsultacji z pedagogami, psychologami oraz wychowawcami, zapewnienie pomocy wolontariuszy w wyrównywaniu braków edukacyjnych.

Efektom prowadzonych działań było, m.in.:

- poprawa relacji rodzin zastępczych z naturalnym środowiskiem dziecka i powrót do rodziny,
- poprawa wyników nauczania wychowanków,
- łagodzenie konfliktów,
- podnoszenie kwalifikacji rodzin,
- udział w dostępnych programach: Suwalska Rodzina „Plus”, „góra Grosza Czas na remont 2016” oraz „Wakacje letnie 2016” – łącznie z pomocy skorzystało 10 rodzin,
- udział w terapii rodzinnej,
- troska rodziców o stan zdrowia swoich wychowanków.

Ponadto do obowiązków koordynatora należy zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną – zgłoszono 6. dzieci.

Założone cele zostały osiągnięte – rodziny zastępcze coraz chętniej podejmują współpracę w celu podniesienia jakości sprawowanej opieki.

Na realizację zadania wydatkowano – **343.735,02 zł** (rozdział 85204, wzrost o 75.249,59 zł w porównaniu do poprzedniego roku), w tym: 62.287,91 zł pozyskano środki w ramach rządowego programu „**Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej**”.

14. Pomoc finansowa rodzinom zastępczym.

Rodziny zastępcze z tytułu sprawowanej opieki otrzymują różnorodne świadczenia, które obrazuje poniższa tabela. Pomoc z tytułu kosztów utrzymania rodzinom spokrewnionym przysługuje w wysokości 660 zł miesięcznie na każde dziecko, zaś zawodowym i niezawodowym 1000 zł oraz 500 zł dodatku wychowawczego na każde dziecko niezależnie od typu rodziny. W tej sytuacji pełnoletni wychowankowie coraz częściej decydują się na pozostanie w tych rodzinach ze względów finansowych, gdyż opuszczając rodzinę przysługuje im 500 zł miesięcznie z tytułu kontynuowania nauki.

Na realizację pomocy wydatkowano kwotę **2.266.402,08 zł** (rozdział 85204), z tego 235.969,38 zł zwróciły powiaty, z których dzieci przebywały w rodzinach na terenie miasta Suwałk.

l.p	Rodzaj pomocy	Dzieci z Suwałk przebywające na terenie m. Suwałki	Dzieci z innych powiatów przebywające w m. Suwałki	Dzieci z Suwałk umieszczone na terenie innych powiatów	Razem
1.	Pomoc z tytułu kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	1.244.214,40	194.536,39	281.635,23	1.720.386,02
	Liczba rodzin	94	10	21	125
	Liczba dzieci	148	22	28	198
	Liczba świadczeń	1614	253	355	2222
2.	Pomoc z tytułu kosztów utrzymania pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych	150.027,77	32.239,44	0	182.267,21
	Liczba rodzin	16	3	0	19
	Liczba dzieci	21	6	0	27
	Liczba świadczeń	205	72	0	277
3.	Jednorazowe świadczenia z tytułu dziecka przyjętego do pieczy zastępczej	21.284,90	0	1.900,00	23.184,90
	Liczba świadczeń	17	0	2	19
4.	Dodatek wychowawczy	552.486,35	78.073,65	0	630.139,27
	Liczba rodzin	93	10	0	
	Liczba dzieci	141	19	0	
	Liczba świadczeń	1121	158	0	
5	Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych	249.075,00	7.045,80	12.930,78	269.051,58
	Liczba rodzin	9	1	1	11
	Liczba dzieci	31	1	2	34
6.	koszty utrzymania lokalu	69.364,62	2.147,75	0,00	71.512,37
	Liczba rodzin	9	1	0	10
	Liczba świadczeń	108	12	0	120
Razem		Wydatki	2.286.453,04	314.043,03	296.466,01
		Dochody (suma w. 1,2,3,5,6)		235.969,38	

Na 31 grudnia 2016 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 170 dzieci z terenu Miasta Suwałk. Na terenie miasta funkcjonuje 109 rodzin zastępczych, z tego:

- 1) rodziny spokrewnione - 79;
- 2) rodziny niezawodowe - 21;
- 3) rodziny zawodowe - 8;
- 4) rodzinny dom dziecka - 1.

15. Usamodzielnianie wychowanków.

Procesowi usamodzielnienia podlega każdy osiągnący pełnoletność wychowanek objęty instytucjonalną lub rodzinną formą opieki zastępczej, a także opuszczający placówki resocjalizacyjne. Przebiega on w różny sposób, tak jak różni są wychowankowie i ich sytuacje życiowe.

W 2016 r. na realizację zadań wydatkowano z budżetu samorządowego kwotę **366.028,56 zł** (spadek o 92.800,47 zł), z tego 127.366,21zł (rozdział 85201 – usamodzielnienie wychowanków opuszczających placówki

opiekuńczo – wychowawcze), 203.858,54 zł (rozdział 85204 – rodziny zastępcze) i 34.803,81 zł (rozdział 85220 – jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej) – udzielając następującej pomocy:

- 1) pomoc jednorazową na usamodzielnienie uzyskało 6 wychowanków (o 11 mniej) na kwotę 28.554 zł;
- 2) pomocy rzeczowej na zagospodarowanie udzielono 2 wychowankom (o 3 mniej) na kwotę 9.735 zł;
- 3) pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki udzielono 56 wychowankom (o 9 mniej) – 544 świadczeń na kwotę 273.435,75 zł;
- 4) pomoc na zagospodarowanie otrzymało 11 osób – 19.500 zł
- 5) w mieszkaniach chronionych 5 wychowankom zapewniono odpowiednie warunki lokalowe – koszt wyniósł 34.803,81 zł.

W 2016 r. procesowi usamodzielnienia podlegało 65 wychowanków, zaś 19 zakończyło realizację programów.

Na dzień 1 stycznia 2017 r. proces usamodzielnienia realizuje 46 wychowanków, natomiast 27 pozostało w dotychczasowych rodzinach zastępczych.

16. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Do umieszczania dzieci w placówkach opieki całkowitej przyczyniają się przede wszystkim społeczne czynniki wykluczające rodzinę, takie jak alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo, nieporadność życiowa, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, której wynikiem są najczęściej trudności sprawiane przez dziecko, co z kolei jest bezpośrednią przyczyną skierowania do placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Od 2005 r. powiaty ponoszą koszty utrzymania placówek na swoim terenie oraz pokrywają koszty pobytu za dzieci umieszczane w placówkach na terenie innych powiatów.

W 2016 r. umieszczono 2 małych (o 2 mniej) w Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej w Suwałkach, natomiast 7 wychowanków opuściło placówkę, z tego: 6 rozpoczęło proces usamodzielnienia, 1 wychowanka z innego powiatu przeniesiono do innej placówki.

Na 31 grudnia 2016 r. w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Suwałkach przebywało 20 dzieci.

Na terenie innych powiatów (Augustów, Białowieża, Gołdap) w placówkach opiekuńczo - wychowawczych przebywało 5 dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówce było Miasto Suwałki. Miasto Suwałki poniosło wydatki w wysokości **183.369,09 zł** (spadek o 1.670,80 zł)(rozdział 85201 § 4300).

Ogółem na realizację zadań własnych powiatu/gminy z zakresu pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **3.796.038,97 zł** (wzrost o 559.984,31), w tym na:

- 1) pomoc pieniężna z tytułu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych – 2.084.134,87 zł

- 2) pomoc pieniężna z tytułu kosztów utrzymania pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinach - 182.267,21 zł
- 3) pomoc z tytułu usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej – 203.858,54 zł
- 4) dodatek wychowawczy łącznie z obsługą zadania – 636.504,22 zł
- 5) pomoc z tytułu usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej i placówek resocjalizacyjnych – 127.366,21 zł
- 6) utrzymanie mieszkań chronionych - 34.803,81 zł
- 7) opieka koordynatora rodzin zastępczych i szkolenia – 343.735,02 zł
- 8) pokrywanie kosztów pobytu w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 183.369,09 zł

V. ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY I ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE – ZADANIA ZLECONE GMINIE

Od 1 maja 2004 r. Ośrodek realizował wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a od września 2005 r. do września 2008 r. wypłatę zaliczki alimentacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Natomiast od października 2008 r. zaliczkę zastąpiono funduszem alimentacyjnym w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2014 r. wprowadzono zasiłek dla opiekuna w miejsce świadczeń pielęgnacyjnych, do których opiekunowie utracili prawo z dniem 1 lipca 2013 r. Z dniem 1 kwietnia 2016 r. dokonywano wypłaty świadczeń wychowawczych tzw.500+ w oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Ogółem na to zadanie w rozdziale 85212 - Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w 2016 r. wydatkowano kwotę **23.864.062,60 zł** (wzrost o 3.129.741,60), w tym ze zwrotów nienależnie pobranych świadczeń wypłaconych i zwróconych w 2016 r. 56.336,79 zł, z czego:

- świadczenia rodzinne i opiekuńcze (w tym 52.918,31 zł ze zwrotów br.) - 17.937.616,97 zł,
- fundusz alimentacyjny (w tym 3.418,48 zł ze zwrotów br.) - 3.886.385,27 zł,
- ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 1.029.227,24 zł,
- koszty obsługi zadań - 1.010.833,12 zł.

1. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze realizowano poprzez wypłatę:

- 1) zasiłków rodzinnych – 4 868 dzieci (wzrost o 364 dzieci) - wypłacono 47.572 świadczeń na kwotę – 5.255.420,49 zł (wzrost o 760.756,49 zł);
- 2) dodatków do zasiłków rodzinnych - wypłacono na łączną kwotę 2.444.627,48 zł (wzrost o 244.785,48 zł), w tym z tytułu:
  - a) urodzenia dziecka – 323 (wzrost o 69) świadczeń – 307.239,58 zł,
  - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 141 dzieci (wzrost o 14) – 992 świadczenia – 387.732,34 zł,
  - c) samotnego wychowywania dziecka – 275 dzieci (wzrost o 11 dzieci) – 2.538 świadczeń – 479.506,42 zł,

- d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 308 dzieci (*spadek o 5*) – 3 139 świadczeń – 305.093,11 zł,
  - e) rozpoczęcia roku szkolnego – 2.879 świadczeń (*wzrost o 65*) – 279.816,34 zł,
  - f) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 742 dzieci (*wzrost o 41*) – 7.393 świadczenia – 662.150,79 zł,
  - g) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 38 uczniów - 249 świadczeń – 23.088,90 zł,
  - 3) zasiłków pielęgnacyjnych – 1.934 osoby (*spadek o 102*) – 20.603 świadczenia – 3.152.259 zł
  - 4) świadczeń pielęgnacyjnych - 353 osoby (*wzrost o 39*) – 2.666 świadczeń – 3.457.501 zł
  - 5) specjalny zasiłek opiekuńczy – 110 osób (*wzrost o 56*) – 1.013 świadczeń – 519.614 zł
  - 6) zasiłek dla opiekuna – 115 osób – na kwotę 631.171 zł
  - 7) jednorazowych zapomóg w tytułu urodzenia dziecka – 660 świadczeń (*wzrost o 47*) – 660.000 zł;
  - 8) świadczeń rodzicielskich – 290 osób – 1.969 świadczeń – 1.817.024 zł
- 2. Fundusz alimentacyjny – 1.003** uprawnionych (*spadek o 42*) – 10.078 świadczeń na kwotę 3.886.385,27 zł.

3. Postępowanie wobec dłużników:

- 1) w 39 przypadkach kierowano wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach o aktywizację bezrobotnych dłużników, z tego:
  - a) 34 dłużników jest w zainteresowaniu urzędu pracy,
  - b) 4 dłużników zostało skreślonych z ewidencji bezrobotnych,
  - c) 1 dłużnik znalazł zatrudnienie,
- 2) skierowano 15 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 209, § 1 kk, z tego:
  - a) w 7 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania,
  - b) 7 postępowań w toku,
  - c) w 1 przypadku skierowano do sądu wnioski o ukaranie dłużnika.
- 3) w 1 przypadku zatrzymano prawo jazdy
- 4) 23 dłużników uznano za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 5) w procesie windykacji złożono 919 wniosków do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne alimentów o przyłączenie tut. Ośrodka do postępowania egzekucyjnego,
- 6) w wyniku prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych odzyskano kwotę 939.666,55 zł, w tym:
  - 753.253,57 zł – stanowił dochód budżetu państwa;
  - 186.412,98 zł – stanowił dochód miasta.

Ponadto w okresie sprawozdawczym objęto:

- ubezpieczeniem emerytalno - rentowym – 384 osoby pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna na kwotę 1.029.227,24 zł (*rozdział 85212*);
- ubezpieczeniami zdrowotnymi – 297 osób na kwotę 232.615,80 zł (*rozdział 85213 - składki*)

na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne).

4. Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego z 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – realizowano **świadczenia wychowawcze** (500+) - od 1 kwietnia 2016 r. Ośrodek przyjął 5.672 wnioski. Świadczeniami objęto 7.674 dzieci, co stanowi 57 % ogółu dzieci do 18. roku życia zamieszkałych na terenie Suwałk – zrealizowano 64.778 świadczeń na kwotę 32.287.229 zł (rozdział 85211, w tym ze zwrotów wydatków br. 23.413,63 zł). Na uruchomienie i bieżącą obsługę zadania wydatkowano 636.862,15 zł.

VI. DECYZJE ADMINISTRACYJNE

Przyznanie lub odmowa świadczeń realizowanych przez Ośrodek następują w formie decyzji administracyjnej w oparciu o przeprowadzony wywiad środowiskowy (rodzinny), a w przypadku świadczeń rodzinnych i dodatku energetycznego na podstawie stosownego wniosku, zaś w zakresie pieczy zastępczej na podstawie prowadzonego postępowania w trybie k.p.a. Poniższe zestawienie stanowi porównawcze odzwierciedlenie prowadzonych postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych w okresie ostatnich 5 lat.

Wyszczególnienie	Liczba wydanych decyzji ogółem					w tym: decyzje odmowne									
						z powodu ograniczonych środków					z powodu braku przesłanek do udzielenia pomocy				
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Zadania zlecone – gmina															
pomoc społeczna (śds, sp. usł. op.)	216	180	118	716	121	0	0	0	0	0	3	6	0	9	0
świadczenia rodzinne	7.259	9.352	7.532	5.918	5678	0	0	0	0	0	439	1.036	260	219	292
fundusz alimentacyjny	X	X	X	X	981	0	0	0	0	0	X	X	X	X	39
świadczenia wychowawcze	0	0	0	0	5862	0	0	0	0	0	0	0	0	0	228
inne świadczenia (potwierdzenia prawa do ub. zdr. PFRON)	0	0	1.295	1621	124	0	0	0	0	0	0	0	9	8	7
dodatek energetyczny	0	0	X	X	1400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zadania własne - gmina															
pomoc społeczna	13.515	12.327	12.769	10.173	8.420	0	0	0	0	0	276	538	520	661	644
dodatki mieszkaniowe	0	0	0	0	2.215	0	0	0	0	0	0	0	0	0	191
Zadania własne – powiat															
piecza zastępcza	571	500	522	563	449	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Zadania zlecone – powiat															
dodatek wychowawczy	0	0	0	0	173	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	21.561	22.359	22.236	18.991	25.423	0	0	0	0	0	718	0	780	881	1401

W okresie sprawozdawczym wydano 25.423 decyzji administracyjnych.

VII. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI – ZADANIE ZLECONE POWIATU

Rozporządzenie Nr 18/02 Wojewody Podlaskiego z dnia 04 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia obszaru działania powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności określiło zasięg działania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach, który obejmuje Miasto Suwałki oraz powiaty augustowski, sejneński i suwalski.

Zespół funkcjonujący przy Ośrodku powołał Prezydent Miasta Suwałk Zarządzeniem

Nr 21/02 z dnia 18 września 2002 r., który jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego I instancji, do celów poza rentowych.

Działa on na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz od 1 lipca 2014 r. ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Zadania Zespołu obejmują:

- orzekanie o niepełnosprawności osób do 16. roku życia,
- orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób po 16. roku życia,
- wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym,
- wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

1. Liczba wydanych orzeczeń

W okresie sprawozdawczym wydano 3953 orzeczeń (w stosunku do roku poprzedniego wzrost o 190), z tego:

- dla dzieci do 16. roku życia – 512 (wzrost o 13),
- dla osób po 16. roku życia – 3.441 (wzrost o 177).

Dane porównawcze za okres trzech lat według powiatów przedstawia poniższe zestawienie:

Miasto/ Powiat	Ilość wydanych orzeczeń, w latach		
	2014	2015	2016
Miasto Suwałki	1976	1928	2074
augustowski	849	880	842
sejneński	273	279	316
suwalski	658	676	721
Ogółem	3756	3763	3953

2. Legitymacje osoby niepełnosprawnej

Łącznie wydano 778 legitymacji (spadek o 16 niż w roku poprzednim), z tego:

- 135 osobom do 16. roku życia,
- 643 osobom powyżej 16. roku życia.

3. Karty parkingowe

Od 1 lipca 2014 r. organem wydającym kartę parkingową staje się przewodniczący powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności właściwy ze względu na miejsce stałego pobytu osoby niepełnosprawnej.

W okresie sprawozdawczym wydano:

- 391 kart parkingowych osobom niepełnosprawnym (spadek o 302),

- 1 kartę parkingową upoważnionym placówkom (*spadek o 6*).

4. Finansowanie Zespołu

Zadanie zlecone powiatu. Wydatki związane z działalnością Zespołu w 2016 r. wyniosły **661.215,81 zł** (*wzrost o 11.656,93 zł - rozdział 85321*), w tym 72.031,39 zł z budżetu samorządowego.

VIII. REHABILITACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA – ZADANIE POWIATU REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z wyliczonym algorytmem dla Miasta Suwałki przyznano ze środków PFRON na zadania określone w ustawie kwotę 1.460.942 zł (*wzrost o 4.316 zł*), zaś wydatkowano **1.460.881,58 zł**.

Z budżetu samorządowego wydatkowano kwotę **381.239,13 zł** (*spadek o 12.629,87 zł*), z tego:

- 294.144,57 zł – na przewóz osób niepełnosprawnych;
- 87.094,56 zł – na dofinansowanie kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej w Suwałkach i w Filipowie.

Realizacja zadań w 2016 r. przedstawiała się następująco:

1. Rehabilitacja zawodowa – w okresie sprawozdawczym dofinansowano utworzenie przez pracodawcę 1 stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych (rejestratorka medyczna) na co wydatkowano **29.939,58 zł**. Zadanie w zakresie merytorycznej obsługi realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach Porozumienia z 2 kwietnia 2008 r. pomiędzy Powiatem Suwalskim, a Miastem Suwałki. Obsługę finansową zapewniał Ośrodek.

2. Rehabilitacja społeczna

- 1) dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych – udzielono 78 osobom (*o 74 mniej*), w tym 22 osobom dorosłym, 22 dzieciom, 34 opiekunom - na łączną kwotę 79.808 zł. Dofinansowania odmówiono 158 z powodu braku środków, 10 osób zrezygnowało z dofinansowania, 1 wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia.
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – przyznano 33 osobom na łączną kwotę 231.082 zł, z czego:
  - a) 27 osobom z dysfunkcją narządu ruchu (2 dźwigi, przystosowanie łazienek, poszerzenie drzwi, podłogi antypoślizgowe, montaż uchwytów, siedziska prysznicowe i wannowe, itp.) – 222.044 zł;
  - b) 4 osobom - do likwidacji barier w komunikowaniu się – 6.968 zł (sprzęt

komputerowy, mówiki);

- c) 2 osobom – do likwidacji barier technicznych (budziki z poduszka wibracyjną, wymiana kuchenki gazowej na elektryczną) –2.070 zł

Z ubiegania się o dofinansowanie likwidacji barier zrezygnowało 3 osoby. Negatywnie rozpatrzono 3 wnioski.

- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – przyznano 458 osobom na kwotę 500.000 zł, z tego:
  - a) 440 osób do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – 465.230,60 zł;
  - b) dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego przyznano 18 osobom na kwotę 34.769,40 zł;
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – przyznano 9 stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych kwotę 59.999 zł, w tym na organizację 13 imprez. W ramach tego zadania z różnych form aktywnego spędzania czasu skorzystały 1211 osób niepełnosprawnych, w tym 462 dzieci;
- 5) finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Suwałkach - warsztat prowadzony przez Oddział Okręgowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suwałkach, obejmuje opieką rehabilitacyjną 35 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w tym jedną osobę z powiatu suwalskiego. Zajęcia rehabilitacyjne odbywają się w 7 pracowniach tematycznych (tkacko - krawiecka, technik różnych, gospodarstwa domowego, muzyczno - teatralna, ekologiczno - przyrodnicza, wikliniarsko - ceramiczna). Na działalność WTZ w Suwałkach wydatkowano 622.070,40 zł z tego:
  - 559.860 zł - środki PFRON;
  - 62.210,40 zł – środki samorządowe.

Ponadto dofinansowywano z budżetu samorządowego stałe uczestnictwo 14 mieszkańców Suwałk w WTZ w Filipowie - 24.884,16 zł. Na mieszkańców Suwałk uczestniczących w tych placówkach wydatkowano łącznie kwotę 646.954,56 zł.

Koszty obsługi zadań – 2,5 % wykorzystanych środków - stanowiły łącznie kwotę – 36.518,64 zł* (rozdział 85219).

*kwota wykazana w obsłudze merytorycznej MOPS.

3. Przewóz osób niepełnosprawnych – jako zadanie własne Miasta Suwałki

Miasto Suwałki na realizację zadania przewozu osób niepełnosprawnych w 2016 r. zabezpieczyło środki w wysokości – 294.144,57 zł (realizacja ze środków budżetu Miasta Suwałki.

W okresie sprawozdawczym przyjęto do realizacji 10.838 zgłoszeń, w ramach których przewieziono 16.514 pasażerów i przejechano 3 samochodami 55.771 km

Przewozy dotyczyły głównie spraw związanych z realizacją obowiązku szkolnego (34 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej), przejazdów związanych z leczeniem i rehabilitacją oraz uczestnictwem osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym, co stanowiło 5,64 % ogółu pasażerów.

Część przejazdów realizowano odpłatnie, z tego tytułu opłaty wyniosły 2.925,30 zł.

IX. INNE DZIAŁANIA

1. Realizacja programu „Aktywny Samorząd”. Miasto Suwałki przystąpiło do realizacji pilotażowego programu w ramach środków PFRON. Adresatami programu były osoby niepełnosprawne, głównie osoby do 18 r. życia, będące w wieku aktywności zawodowej, aktywne zawodowo pomimo osiągniętego wieku emerytalnego, kontynuujące naukę na poziomie wyższym. Pomoc realizowano w następujących modułach i obszarach:

W ramach Programu pozyskano kwotę **161.145 zł**, z tego:

- na realizację Modułu I i II - **151.313 zł**;
- na obsługę, promocję i ewaluację programu 9.832 zł.

Wydatkowano kwotę 124.418,41 zł, pozostałe 36.726,59 zł zostanie zrealizowane w 2017 r.

Moduł I:

- obszar A₁ – zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu – 2 osoby, na kwotę – 7.975 zł;
- obszar B₁ – zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – dofinansowano 12 osobom, na kwotę 69.426 zł;
- obszar B₂ — szkolenie w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania - dofinansowano 3 osoby, na kwotę 5.000 zł;
- obszar C₂ - utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektryczny – 4 osoby na kwotę 6.586 zł;
- obszar C₃ – zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na trzecim poziomie jakości – 2 osoby na kwotę 28.308 zł;
- obszar D – utrzymanie aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – 1 osoba 1030 zł.

Moduł II:

- uzyskanie wykształcenia na poziomie wyższym dofinansowano 21 umów – 14 osobom, na kwotę 32.988 zł.

2. Realizacja **Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Zorganizowano 2 edycje programu edukacyjno-korekcyjnego skierowanego do sprawców przemocy na terenie Aresztu Śledczego w Suwałkach oraz Ośrodka. Działaniami o charakterze naprawczym, ukierunkowanymi na przerwanie przemocy poprzez weryfikację postaw i zmianę zachowań, objęto grupę 24 mężczyzn stosujących przemoc w rodzinie. Program ukończyło 21 osób, zaś 1 otrzymała zaświadczenie o uczestnictwie. Wydatkowano kwotę **20.231,37 zł** (rozdział 85 205).
3. **Program Aktywizacji i Integracji** realizowano w okresie od 1 czerwca do 31 lipca 2016 r. we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. Program kierowany był do 10 bezrobotnych, dla których ustalony został III profil przez PUP. Działania polegały na wykonywaniu prac społecznie użytecznych 2h/dziennie oraz udział w zajęciach aktywnej integracji 2h/dziennie. Dzięki prowadzonym działaniom z zakresu integracji zawodowej i społecznej uczestnicy mieli szansę na zmianę profilu, a jednocześnie uzyskanie dostępu do instrumentów pracy dla grup szczególnego ryzyka. W efekcie spośród uczestników 4 osoby podjęły prace społecznie-użyteczne.
4. **Dodatek energetyczny** – od 1 stycznia 2015 r. Ośrodek jest realizatorem dodatku energetycznego, który przysługuje odbiorcom wrażliwym na mocy ustawy – Prawo energetyczne. W 2016 r. wydano 1400 decyzji przyznających na łączną kwotę **85.531,11 zł** (rozdział 85215), w tym na obsługę zadania 1.677,08 zł. Pomoc uzyskały **724 rodziny** (o 99 mniej)
5. **Dodatki mieszkaniowe** – od 1 stycznia 2016 r. Ośrodek przejął realizację zadania własnego gminy polegającego na ustalaniu uprawnień i wypłacie dodatków mieszkaniowych. Z dodatków mieszkaniowych skorzystało 1391 gospodarstw domowych, z tego:

Zasoby mieszkaniowe	Liczba gospodarstw domowych	Liczba świadczeń	Kwota
Miasta Suwałki	509	6 104	1.149.789
Spółdzielni mieszkaniowych	652	7 814	1.134.696
inne	230	2 758	354.322
Razem	1 391	16 676	2.638.807

Łącznie na zadanie wydatkowano kwotę **2.888.561,35 zł**, w tym koszty obsługi 249.754,02 zł. W roku 2015 zadanie realizowane przez ZBM wydatki w dziale 85215 wyniosły 3.044.961,01 zł bez kosztów obsługi.

6. Realizacja programu Operacyjnego „**POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014 - 2020**” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Program skierowany do grup odbiorców spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego

uprawnającego do korzystania z pomocy społecznej tj. 951 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 771 zł dla osoby w rodzinie. FEAD polega na dostarczaniu osobom najuboższym pomocy żywnościowej w formie paczki składającej się z 14 produktów (makaron, mleko, mielonka, cukier, olej, itd.). Rolą Ośrodka była kwalifikacja osób spełniających kryteria dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. W wyniku współpracy z 8 organizacjami, fundacjami i kościołami zweryfikowano 598 osób (*o 200 mniej*) oraz wydano 211 skierowań umożliwiających uzyskanie pomocy żywnościowej.

7. Prace społecznie użyteczne – Przy współpracy z PUP realizowano uzupełniającą formę wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, systematycznie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie w ramach własnej pracy.

Spśród 49 osób - wstępnie zakwalifikowanych przez pracowników socjalnych - skierowanie do pracy otrzymały 33 osoby, z tego:

- 26 osób wykonywało je przez okres, na jaki otrzymały skierowanie;
- 4 osoby podjęły zatrudnienie;
- 4 osoby zostały skreślone z listy uczestników z uwagi na brak współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji, co spowodowało utratę świadczeń z pomocy społecznej.

Na realizację zadania wydatkowano **kwotę 63.180 zł** (*w rozdziale 85295*), z tego refundacja PUP wyniosła – 37.908 zł.

Ponadto w ramach zatrudnienia wspieranego ze środków Funduszu Pracy zatrudniono 19 osób, w tym 6 osób na staż.

8. Pomoc dla kombatantów – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych nie przewidział środków na realizację zadań z zakresu pomocy pieniężnej dla kombatantów i innych osób uprawnionych, wynikającej z art. 19b ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Kombatanci i inne osoby uprawnione znajdujące się w trudnej sytuacji zwracali się o pomoc pieniężną bezpośrednio do Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych lub za pośrednictwem tut. Ośrodka. W wyniku współpracy z Urzędem ds. Kombatantów przekazywano informację dotyczącą sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej i zdrowotnej osób ubiegających się o pomoc.

9. Projekt „Dzień z Marią Konopnicką” - grupa nieformalna pracowników socjalnych we

współpracy ze Stowarzyszeniem Integracji Społecznej „Alternatywa” pozyskała dofinansowanie z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Dzięki dodatkowym środkom 20 dzieciom w wieku 8-12 lat z rodzin objętych asystenturą zorganizowano wizytę w Muzeum oraz w „Zaułku Karsnoludków”, gdzie poprzez gry i zabawy zapoznano z twórczością M. Konopnickiej.

10. Realizacja programu „Miasto Zdrowia” – w partnerstwie z COMARCH S.A. Rolą Ośrodka jest udział w zdalnej opiece poprzez rekrutację podopiecznych, obsługę wypożyczeń sprzętu, ewidencjonowanie oraz udzielanie instruktażu podopiecznym w zakresie jego obsługi. Programem zostanie objętych 20 mieszkańców Suwałk.

11. Program Osłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej pozyskano kwotę 69.000 zł na remont piwnicy, której pomieszczenia będą wykorzystywane na potrzeby terapeutyczno-edukacyjne zwłaszcza sprawców przemocy.

12. Akcje społeczne:

- 1) **„Energetyczny tornister”** - nieocenione korzyści wynikające ze współpracy z Polską Grupą Energetyczną zarówno dla Ośrodka, samorządu jak i podopiecznych jest organizowana od 4 lat **akcja** dzięki, której pierwszoklasiści z najuboższych rodzin otrzymują wyposażenie niezbędne dla ucznia. W 2016 r. pomoc otrzymało 54 uczniów.
- 2) We współpracy z SIS „Alternatywa” przy udziale środków PFRON i sponsorów zorganizowano **IX Regionalny Bal Andrzejkowy** „Czary Mary zmieniamy świat na wesoło”. W spotkaniu integracyjnym uczestniczyło ok. 468 osób niepełnosprawnych z 18 ośrodków województwa podlaskiego i warmińsko mazurskiego (środowiskowe domy samopomocy, domy pomocy społecznej, warsztaty terapii zajęciowej)
- 3) **„Szlachetna Paczka”** – Ośrodek we współpracy z Centrum Organizacji Pozarządowych zrekrutował 12 rodzin wymagających pomocy i wsparcia.

Łącznie Ośrodek w 2016 r. wydatkował kwotę 82.161.148,42, z tego:

- środki zewnętrzne stanowiły – 66.473.257,66 zł - 80,91 %;

- środki z budżetu samorządowego – 15.687.890,76 zł – 19,09 %, z czego:

- 1) w dziale 851 – Ochrona zdrowia – 305.047,96 zł;
  - 2) w dziale 852 – Pomoc społeczna – 79.202.180,51 zł oraz koszty obsługi PFRON – 36.973,05 zł
  - 3) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 661.215,81 zł;
  - 4) zwroty z lat ubiegłych stanowiły kwotę 172.767,46 zł, realizowane w dz. 852;
- Ponadto z funduszu celowego PFRON – 1.782.963,63 zł

X. STRUKTURA WYDATKÓW W LATACH 2015/2016 PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO

Rozdział/Paragraf	Nazwa	2015	2016
851	Ochrona zdrowia	407 249,98	305 047,96
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	399 599,98	296 324,96
85195	Pozostała działalność	7 650,00	8 723,00
852	Pomoc społeczna	39 918 679,99	79 411 921,02
85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	340 618,36	310 735,30
85202	Domy pomocy społecznej - Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	1 609 006,97	1 788 656,77
85203	Ośrodki wsparcia	493 724,75	532 493,06
85204	Rodziny zastępcze	2 856 607,27	2.814.000,98
	Dodatek wychowawczy	0,00	636.504,22
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	19 227,37	89 231,37
85206	Wspieranie rodziny	90 465,48	105 181,14
85211	Świadczenia wychowawcze	0,00	32 900 847,81
85212	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, w tym zwroty dotacji z odsetkami	20 799 085,20	23 946 029,66
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej, w tym zwroty dotacji	395 517,18	447 034,21
85214	Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, w tym zwroty dotacji z odsetkami	2 255 208,42	1 628 627,68
85215	Dodatek energetyczny w tym zwroty dotacji z odsetkami	87 876,73	85 531,11
	Dodatki mieszkaniowe	0,00	2 888 610,26
85216	Zasilki stałe, w tym zwroty dotacji z odsetkami	2 228 209,81	2 417 846,84
85219	Ośrodki pomocy społecznej	4 665 403,86	4 987 231,76
852-85219-3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	13 381,89	14 210,70
852-85219-4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 123 669,00	3 391 127,00
852-85219-4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	212 256,29	230 962,38
852-85219-4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	562 827,33	598 384,87
852-85219-4120	Składki na Fundusz Pracy	60 123,80	63 607,23
852-85219-4170	Wynagrodzenia bezosobowe	10 950,00	9 660,00
852-85219-4210	Zakup materiałów i wyposażenia	160 730,59	140 861,52
852-85219-4260	Zakup energii	76 773,12	68 270,21
852-85219-4270	Zakup usług remontowych	18 378,68	26 886,26
852-85219-4280	Zakup usług zdrowotnych	1 460,00	2 690,00

852-85219-4300	Zakup usług pozostałych	233 632,00	185 479,32
852-85219-4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	19 048,66	19 868,93
852-85219-4410/4420	Podróże służbowe krajowe i zagraniczne	27 262,74	26 486,53
852-85219-4430	Różne opłaty i składki	2 757,22	3 495,14
852-85219-4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	84 465,96	85 482,59
852-85219-4480	Podatek od nieruchomości	21 009,00	19 624,00
852-85219-4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	4 984,00	4 984,00
852-85219-4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	2 908,27	1 611,78
852-85219-4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	7 143,00	9 354,80
852-85219-6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	21 642,31	84 184,50
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	38 829,03	34 803,81
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1.880.412,76	2 064 050,28
85295	Pozostała działalność w tym zwroty dotacji z odsetkami	2 158 486,80	1 734 504,76
85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	649 555,88	661 215,81
Razem		40 975 485,85	80 378 184,79

W porównaniu do 2015 r. odnotowano znaczny wzrost wydatków związanych z nakładanych kolejno zadań, m.in.

- świadczenia wychowawcze i dodatki wychowawcze tzw. 500+;
- świadczenia rodzinne „złotówka za złotówkę”;
- świadczenia rodzicielskie;
- dodatki mieszkaniowe.

Szczegółową informację dotyczącą wykonania wydatków w podziale na poszczególne ich rodzaje (§) zawierać będzie sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Suwałki za 2016 r.

XI. PORÓWNAWCZA STRUKTURA ZATRUDNIENIA W LATACH 2015/2016

Lp.	Stanowisko	w przeliczeniu na pełen etat wg stanu na dzień 31 grudnia	
		2015	2016
1.	Dyrektor	1	1
2.	z-ca Dyrektora	1	1
DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY		9	10
3.	Główna księgowa	1	1
4.	z-ca Głównej księgowej	1	1
5.	Księgowa	5	6
6.	Kasjer	1	1
7.	Starszy inspektor	1	1
DZIAŁ KADR I ADMINISTRACJI		13	13
8.	Kierownik	1	1
9.	Pomoc administracyjna	4	5
10.	Sprzątająca	1	1
11.	Inspektor	1	1

12.	Goniec	3	2
13.	Informatyk	2	2
14.	Konserwator-kierowca	1	1
DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ I INNYCH ŚWIADCZEŃ		57	55
15.	Kierownik	1	1
16.	Aspirant pracy socjalnej	1	1
17.	Pracownik socjalny	2	2
18.	Inspektor	2	2
19.	Pomoc administracyjna	0	0
20.	Opiekunki	51	49
DZIAŁ POMOCY KRYZYSOWEJ		5,5	5,5
21.	Kierownik	1	1
22.	Psycholog	1	1
23.	Aspirant pracy socjalnej	1	1
24.	Pracownik socjalny	2	2
25.	Sprzątająca	0,5	0,5
DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ		35	35
26.	Kierownik	1	1
27.	Pracownik socjalny	32	32
28.	Asystent rodziny	2	2
DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ		12	10
29.	Kierownik	1	1
30.	Psycholog	1	1
31.	Pedagog	1	1
32.	Pracownik socjalny	1	2
33.	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	6	5
34.	Specjalista pracy z rodziną	1	0
35.	Pomoc administracyjna	1	0
DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH		16	25
36.	Kierownik	1	1
37.	Inspektor	11	12
38.	Pomoc administracyjna	4	12
POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		5,5	6
39.	Przewodnicząca	1	1
40.	Sekretarz zespołu	1	1
41.	Inspektor	2	2
42.	Pracownik socjalny	1	1
43.	Pomoc administracyjna	0,5	1
ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY		8,5	8
44.	Kierownik	1	1
45.	Terapeuta zajęciowy	5,5	5
46.	Psycholog	1	0,5
47.	Pedagog	0,5	1
48.	Pielęgniarka	0,5	0,5
49.	Opiekun	0	0
SPECJALISTA DS. POZYSKIWANIA FUNDUSZY I REALIZACJI PROJEKTÓW		1	1
DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH I ENERGETYCZNYCH		0	4
Kierownik		0	1
Pracownicy obsługi		0	3
Razem		164,5	174,5

XII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2017 ROK

Na podstawie rozpoznania potrzeb MOPR opracował prognozę potrzeb finansowych związanych z realizacją zadań na 2017 rok, które zostały przedstawione w projekcie budżetu. Ośrodek realizuje zadania w oparciu o środki samorządowe, z dotacji celowej wojewody jak i pozyskuje z budżetu państwa w ramach dostępnych programów.

Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej przedstawiają poniższe tabele

POMOC SPOŁECZNA

Rozdział 85202 „domy pomocy społecznej”

Wykonanie w 2016 r. w zł	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.788.656,77	1.735.782	Pokrywanie kosztów pobytu za skierowanych mieszkańców do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów - zadanie własne gminy. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące opłaty skierowanych mieszkańców Suwałk. Obecnie Miasto Suwałki ponosi koszty utrzymania za 61 osób. Obecnie 8 osób oczekuje na umieszczenie w dps dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Okres oczekiwania na umieszczenie w tego typu domach wynosi średnio ok.2 lat. Szacuje się braki na kwotę ok 100 tys. zł.
6.684.210,76	6.620.109	Koszty utrzymania Domu Pomocy Społecznej w Suwałkach - Zdanie własne powiatu – prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Placówka liczy 195 miejsc, w tym 43 osoby dotowane z budżetu wojewody i 152 dotowane przez gminy kierujące. Miasto Suwałki zobowiązane jest do pokrywania kosztu pobytu 90 osób skierowanych po 1 stycznia 2004 r. Na umieszczenie obecnie oczekuje 20 mieszkańców naszego miasta. Ich pobyt należy szacować na ok. 120 osobo/miesiący, w związku z czym należy zabezpieczyć środki finansowe na ich utrzymanie w wysokości ok. 350.000 zł. Bieżące koszty utrzymania jednostki zostały uwzględnione w przyznanym budżecie. Okres oczekiwania na przyjęcie do DPS „Kalina” wynosi ponad 3 miesiące.

Rozdział 85203 „ośrodki wsparcia”

Wykonanie w 2016 r. w zł	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
971.221,06 (532.493,06- MOPR 438.728- ngo)	989.040 (532.560 – MOPR 456.480 – ngo)	prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie -zadanie zlecone gminie. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. 23 Października 20 liczący 35 miejsc prowadzi MOPR Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wojska Polskiego 9 – liczy 30 miejsc prowadzi ngo „Aktywni tak samo” na zlecenie jst. Przyznane środki pokrywają potrzeby związane z działalnością ośrodków. Koszt 1 uczestnika - 1268 zł miesięcznie Ośrodki wsparcia są środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji

50.000	0	Dzienny Dom Pobytu – w strukturze Domu Pomocy Społecznej „Kalina” planuje się uruchomienie ośrodka wsparcia umożliwiającego dzienny pobyt dla 15 osób starszych. Potrzeby na rok 2017 szacuje się na kwotę 170.000 zł, co należy uwzględnić w zmianach budżetowych na rb.
--------	---	--

Rozdział 85214 „Zasiłki i pomoc w naturze”

Wykonanie w 2016 r. w zł	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.625.731	1.615.000	zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - zadanie własne gminy –Przyznane środki głównie przeznaczane są na pomoc o charakterze obligatoryjnym, tzn. zasiłki okresowe (przyznawane w wysokości 50 % różnicy kryterium dochodowego rodziny, a posiadanym dochodem). W roku 2016 wydatkowano na ten cel kwotę ok. 970 tys. zł. Przyznane środki z budżetu wojewody zabezpieczają potrzeby w 88 %. W tym stanie Ośrodek będzie monitorował sytuację i sukcesywnie występował o zwiększenie przyznanego budżetu. W ramach przyznanego budżetu realizowany jest Miejski Program Osłony w Zakresie Ograniczania Skutków Niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014 - 2020. Środki pozwalają na prowadzenie doraźnych działań osłonowych poprzez przyznawanie zasiłków celowych, np. na zakup leków, opału itp.

Rozdział 85216 „Zasiłki stałe”

Wykonanie w 2016 r. w zł	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.390.000	1.507.000	Zasiłki stałe - zadanie własne gminy. Średniorocznie z zasiłków stałych korzysta śr. 518 osób niepełnosprawnych. W 2016 r. odnotowano spadek świadczeniobiorców spowodowany nabyciem uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych. Na dzień 1 stycznia zaangażowanie środków na wypłatę świadczeń w 2017 r wyniosło 1.906.506 zł. Przyznane środki zaspokajają w 63 % potrzeby w tym zakresie. MOPR monitoruje na bieżąco sytuację, a w przypadku wystąpienia możliwości pozyskania środków od wojewody złoży stosowne wnioski. Braki szacuje się na 900 tys. zł.

Rozdział 85219 „Ośrodki pomocy społecznej”

Wykonanie w 2016 r. w zł	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
4.987.232, w tym: PFRON 36.973,05	5.027.549	Zadanie własne gminy/powiatu – środki przeznaczone na utrzymanie infrastruktury MOPR oraz obsługę zadań należących do właściwości Ośrodka pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie, organizatora pieczy zastępczej oraz innych zadań zleconych Ośrodkowi.

Rozdział 85220 „Mieszkania chronione”

Wykonanie w 2016 r. w zł	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
34.804	39.730	Zadanie własne powiatu - zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych , którzy osiedlają się na terenie miasta Suwałki. Na terenie miasta funkcjonują 4 mieszkania dla 11 osób. Potrzeby w tym zakresie na 2017 rok są zaspokojone.

Rozdział 85228 „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”

Wykonanie w 2016 r. w zł	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.064.050	2.205.814	Zadanie zlecone i własne gminy – zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby 251 osób wymagających usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Rozdział 85230 „Pomoc w zakresie dożywiania”

Wykonanie w 2016 r. w zł Rozdział 85295	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
1.670.000	1.668.000	Program wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020 realizowany jest poprzez wydawanie gorącego posiłku, w szczególności niepełnosprawnym chorym oraz dzieciom i młodzieży szkolnej. Daje również dyrektorom szkół możliwość obejmowania dzieci posiłkiem, które są głodne do 20% ogółu żywionych dzieci w na podstawie decyzji MOPR. Ponadto pomoc realizowana jest w formie dowozu posiłku, pomocy rzeczowej w oraz zasiłków celowych. Ok. 4,3 tys. osób wymaga pomocy w zabezpieczeniu posiłku bądź środków na podstawowe produkty żywnościowe. Potrzeby oszacowano na kwotę 1.700.000 zł w związku z czym niezbędna do zabezpieczenia pozostaje kwota 32.000 zł.

Rozdział 85295 „Pozostała działalność”

Wykonanie w 2016 r. w zł	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
63.180	68.688	Przyznane środki pozwalają na organizację prac społecznie użytecznych, a także realizację Programu PAI z 60% udziałem Funduszu Pracy

PIECZA ZASTĘPCZA

Rozdział 85 510 „Placówki opiekuńczo - wychowawcze”

Wykonanie w 2016 r. w zł Rozdział 852 201	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
127.366	158.992	Usamodzielnianie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej -zadanie własne powiatu. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące wypłaty pomocy z tytułu usamodzielnienia, tj. kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo wychowawcze. Do procesu usamodzielnienia planuje się 30 wychowanków.
183.369	268.800	Pokrywanie kosztów pobytu dzieci z m. Suwałki w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie innych powiatów – zadanie własne powiatu. W instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywa 5 dzieci na terenie powiatu augustowskiego, białowieskiego i gołdapskiego. Środki zabezpieczają potrzeby w tym zakresie.
1.581.246	1.619.783	Koszty utrzymania placówki opiekuńczo wychowawczej w Suwałkach - zadanie własne powiatu. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki

		rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Placówka liczy 30 miejsc, z tego 10 interwencyjnych oraz 20 socjalizacyjnych. Przyznane środki zaspokajają obecnie potrzeby.
--	--	--

Rozdział 85508 „Piecza zastępcza”

Wykonanie w 2016 r. w zł Rozdział 852204	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.813.996	3.042.205	zadanie własne powiatu - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorządy powiatowe obowiązek wypłaty: - pomocy z tytułu kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej, w tym ponoszenie kosztów za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz przysługujących dodatków, - wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz rodzin pomocowych oraz kosztów utrzymania lokali rodzin zawodowych - świadczeń z tytułu usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej, - opieki koordynatora, - świadczeń związanych z wypoczynkiem. Przyznane środki pokrywają potrzeby oraz pozwalają na stworzenie 1 rodziny zawodowej.
636.504	755.000	Dotatki wychowawcze - zadaniem zlecone powiatom. Od kwietnia 2016 r. rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie m. Suwałk przysługują dotatki wychowawcze wys. 500 zł miesięcznie na każde dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na zlecony charakter zadania powiaty nie dokonują między sobą zwrotów związanych z właściwością powiatu dla miejsca zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby oraz koszty obsługi na poziomie 1%

Rozdział 85504 „Wspieranie rodziny”

Wykonanie w 2016 r. w zł Rozdział 85206	Przyznane środki na 2017 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
105.181	105.273	Opieka asystenta rodziny – zadanie własne gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pracownik socjalny na podstawie dokonanego rozpoznania w środowisku może kierować wnioskiem do kierownika mopr o objęcie rodziny naturalnej opieką asystenta rodziny, która przeżywa trudności opiekuńczo wychowawcze. Asystent przydzielany jest również na wniosek sądu. Obecnie zatrudnianych jest 2 asystentów, którzy mogą obejmować opieką nie więcej niż po 15 rodzin. W związku z wejściem w życie ustawy... „Za życiem” niezbędne będzie zatrudnianie asystentów w ramach środków z Funduszu Pracy. Wśród świadczeniobiorców występują 595 rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, zatem wskazane jest rozwijanie asystentury rodzinnej.

Wnioski płynące z przedstawionych potrzeb wskazują na potrzebę dalszego rozwoju form wsparcia i rozwoju instrumentów pracy socjalnej (w tym asystentury rodzinnej). Zmiany demograficzne w naszym mieście również znajdują odzwierciedlenie w rosnących wydatkach na pomoc usługową i instytucjonalną skierowaną głównie do osób starszych i niepełnosprawnych.

Przedstawione sprawozdanie obejmuje szeroki zakres działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach. Realizuje on bowiem zadania pomocy społecznej, na poziomie gminy jak i powiatu, a także z zakresu pieczy zastępczej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej

osób niepełnosprawnych.

Od 2012 r. jest jednocześnie Organizatorem Pieczy Zastępczej.

Ponadto realizuje szereg innych zadań z zakresu polityki społecznej, m.in.:

- obsługa Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- wypłata dodatków mieszkaniowych od 1 stycznia 2016 r.,
- wypłata dodatków energetycznych,
- wypłata świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- wypłata dodatków wychowawczych i świadczeń wychowawczych.

Tak więc zadania Ośrodka można podzielić na zadania o charakterze pomocowym, aktywizacyjnym, promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, opiniodawczym, sprawozdawczym i nadzorczym.

Nowe zadania i zmieniające się regulacje prawne są dla wszystkich pracowników dużym wyzwaniem, ciągła nowelizacja ustaw nie stanowi stabilnej podstawy prawnej utrudniając jednocześnie należyte wykonywanie zadań.

Wdrażając zadania Ośrodek napotyka często na bariery finansowe i organizacyjne. Zbyt niskie koszty obsługi nowych zadań powodują obciążenie dotychczasowych pracowników.